

Zápis z členské schůze VČP ČSO, konané 8. 11. 2008 v Pardubicích na zámku

S malým zpožděním v 8.45 předseda **Martin Fejfar zahájil** schůzi a po krátkém úvodním slovu předal slovo jednatele Světlaně Vránové, která moderovala dopolední blok, věnovaný krkavcovitým ptákům.

David Číp zahájil krátkým příspěvkem „**Krkavcovití ve voliére**“, v němž nám představil jednotlivé druhy krkavcovitých a jejich chování v umělém chovu. Dozvěděli jsme se mj., že pokud se do chovu dostane krkavcovitý pták jako dospělý, nikdy nezkrátne a nepřestane si od člověka držet odstup, zatímco ptáci odchovávaní od mláďat ke člověku velmi přilnou. D. Číp přidal i několik zajímavých historek o ochočené kavce, strace, krkavci a vránách.

Světlana Vránová navázala sérií kratších prezentací na různá témata. V příspěvku „**Barevné značení kavek**“ představila projekt, který běží od roku 2003 v několika městech a zmínila některé dosavadní výsledky. V prezentaci „**Netypicky zbarvení krkavcovití**“ jsme mohli vidět fotografie kavek a havranů s různým stupněm albinotických nebo leucistických znaků. Následoval krátký příspěvek „**Mohou být stálými členy zimních hejn havranů a kavek i jiné druhy?**“, v němž bylo zdokumentováno opakované pozorování z Pardubic 1 ex. vrány šedé, začleněné do hejna havranů a kavek. Prezentace „**Přežívání krkavcovitých s tělesnými handicap**“ nás seznámila s případy kavek přežívajících a létajících s těžkými handicap (poškození křídel, chybějící běhák) a ukázala obrázky deformatce zobáků, zjištěných u havranů a kavek J. Česákem a S. Vránovou (viz. článek v Panurus 17/2008). Příspěvek „**Vynalézavost krkavcovitých v umísťování hnízd ve městech, aneb přizpůsobivost k civilizaci**“ měl dvě části: úvodní tvořila prezentace „**Sojka jeřábniče**“ o třech případech hnízdění sojek na stavebních jeřábech, zasláná mailem nepřítomným Martinem Brejškou. Ve druhé části S. Vránová informovala o hnízdění kavek v polystyrénovém obložení domů, hnízdění havranů na sídlišťích a o extrémních hnízdech kavek (hnízdění na více než metrových nánosech větví x hnízdění v budkách na holých prknech zcela bez výstelky). V poslední prezentaci „**Pardubická nocoviště**“ S. Vránová představila nocoviště strak, kavek a zimní nocoviště havranů a kavek na území města Pardubic. Ke všem předneseným příspěvkům proběhla krátká diskuse z pléna.

Na pardubická nocoviště navázal **Lubomír Peške** tématem „**Zimoviště havranů v ČR a odhad jejich početnosti**“. Na příkladu největšího českého nocoviště ve Veltrusích nejprve ukázal obecné principy fungování nocovišť, získané mj. pomocí telemetrického sledování. Podle nejnovějších výsledků je v ČR 13 zimních nocovišť, zimuje v ČR přibližně 400-500.000 ptáků, kavky tvoří asi 20%. Část ptáků, krmících se přes den na našem území, využívá nocoviště v Polsku, Německu a Maďarsku.

Po kraťoučkové technické přestávce navázal blok univerzitních přednášek, který zahájil **Karel Weidinger** prezentací „**Podíl krkavcovitých na predaci ptačích hnízd**“. Pomocí kamer umístěných u hnízd bylo zdokumentováno velké množství predací na hnízdech drobných pěvců. Krkavcovití ptáci se na predacích podíleli z 32%, nejvíce hnízd vyplenily sojky. Kamery zaznamenaly i postupnou predaci jednoho hnízda několika různými predátory. Podle stop zanechaných na hnízdě není možné predátora určit. Přítomným K. Weidinger adresoval výzvu k zapojení se do pokračování těchto sledování. Případní zájemci jej mohou kontaktovat na adrese weiding@prfnw.upol.cz.

Petr Suvorov v příspěvku „**Schopnosti učení a smyslové schopnosti straky obecné (*Pica pica*) při predaci ptačích hnízd**“ navázal podobným tématem. V rámci diplomové práce na ČZU v Praze byla testována reakce strak na umělá hnízda s vejci křepelek a slepic, umístěvaná na různá místa do okolí stračích hnízd. Straky predovaly přibližně 40% těchto hnízd, přednostně vybíraly křepelečí vejce. V intravilánu přilétly k hnízdu průměrně po 56 min., v extravilánu po 153 minutách.

Poslední příspěvek „**Vybrané aspekty potravní biologie straky obecné (*Pica pica*) ve městě a v zemědělské krajině**“ přednesený **Petrou Fousovou** se zabýval složením potravy strak ve městě a ve volné krajině a způsobem vyhledávání a sběru potravy v těchto dvou typech prostředí. Potrava byla zkoumána pomocí krčních prstenců u mláďat. V zemědělské krajině bylo zjištěno vysoké procento hlodavců a žížal, ve městě vysoké procento antropogenních masných výrobků. Zastoupení mláďat pěvců v potravě bylo zcela minimální. V urbánním prostředí straky sbírají potravu převážně v chůzi v nízké trávě, ve volné krajině

většinou vyhlížejí z posedů nebo při nízkém letu nad terénem.

O přestávce již tradičně přítomné čekalo malé pohoštění a pak již následoval druhý blok programu. Zahájily ho informace.

Martin Fejfar a **Tomáš Diviš** informovali o projektu ochrany doupných stromů, na němž VČP ČSO spolupracuje s Lesy ČR. Zájemci, kteří by se chtěli aktivně zapojit, necht' kontaktují jednoho z nich na adresách Fejfar@urm.mepnet.cz nebo tomas.divis@email.cz.

Martin Fejfar připomněl, že na jarní schůzi 2009 proběhnou volby nového výboru a vyzval přítomné, aby se hlásili ke kandidatuře a podávali návrhy na kandidáty. Poté připomněl monitoring čejky chocholaté, vyzval k zaslání výsledků na sekretariát ČSO a východočeskému koordinátorovi Václavu Kozovi (koza@pla.cz) a na příkladu okolí rybníku Netušil na Vysokomýtsku názorně předvedl, jak vypadá vyplněná karta.

Vladimír Lemberk informoval, že nové číslo sborníku **Panurus** bude vytištěno do 14 dnů a poté krátce představil chystaný projekt monitoringu výskytu volavky popelavé v Pardubickém kraji. Projekt bude koordinován Michalem Pešatou z KÚ Pardubického kraje a spolupracovníci obdrží určitou finanční odměnu. Představení projektu (metodika, podmínky apod.) proběhne na jarní schůzi pobočky, zájemci mohou kontaktovat M. Pešatu na adrese Indian1@centrum.cz nebo michal.pesata@pardubickykraj.cz.

Pavel Bergmann shrnul výsledky zimního sčítání vodních ptáků v ČR v lednu 2008: celkem bylo zjištěno 57 druhů a pozorováno asi 200.000 ex. vodních ptáků. Koordinátoři sčítání vyslovili pochvalu naší pobočky – ve východních Čechách bylo sčítáno 96 lokalit, což je nejvíce ze všech krajů. P. Bergmann také představil nový sborník **Aythya**, určený přednostně ornitologům, zapojeným do sčítání a pozval k účasti na semináři „Monitoring vodních ptáků v České republice – 2008“, který proběhne 28.11.2008 od 13.00 budově Přírodovědecké fakulty UK Praha, Viničná 7, Praha 2. Na seminář je třeba se předem hlásit do 20. listopadu 2008 na adrese iwccz@post.cz. Závěrem zazněla výzva k zapojení se do dalšího sčítání 17. - 18. 01. 2009.

Lukáš Viktora z ČSO nás informoval, že sekretariát ČSO připravuje „Poziční dokumenty“ – texty, shrnující stanovisko ČSO k problematice rybožravých ptáků. Dále nás pozval na členskou schůzi ČSO, která bude v Praze 29. 11. 08 a na ornitologický ples, který bude rovněž v Praze 27. 2. 09. Atlas migrace ptáků ČR a Slovenska bude distribuován na kroužkovatelském aktivu v Litomyšli a na schůzi ČSO v Praze. Kroužkovatelé ho mají předplacený, nekroužkovatelé - členové ČSO si jej mohou zakoupit za 650,- Kč, ostatní za 790,- Kč. L. Viktora také přítomné vyzval k zapojení se do mapování hnízdišť rorýsů. Akce proběhne v červnu a červenci příštího roku, bližší informace podá sekretariát ČSO (cso@birdlife.cz).

Markéta Ondrová byla představena jako nová koordinátorka Skupiny pro výzkum čápa bílého při ČSO. Ve svém příspěvku shrnula plány a cíle obnovené skupiny, která chce navázat na mnohaletou práci pana B. Rejmana. Kdo má zájem o spolupráci, může získat bližší informace na adrese ondrova.marketa@seznam.cz.

Pavel Žďárek představil německou příručku o určování stárí ptáků, kterou přeložil a nabídl k vydání kroužkovatelské stanici. Stárí ptáků je určováno podle pelichání a příručka byla zpracována na základě měření desetitisíců jedinců 82 druhů pěvců. Kroužkovatelská stanice v současné době jedná s autory a chystá vydání. Jedná se o knihu Winkler R., Jenni L., 2007: Alters und Geschlechtsbestimmung europäischer Singvögel. Určování podle této příručky nám P. Žďárek převedl na snímcích několika vybraných druhů.

V příspěvku „V kraji labutí“ zavzpomínal **Milan Černý** na jarní výpravu na „Stawy Milickie“ v Dolině Baryczy v Polsku. M. Černý, T. Bělka, M. Fejfar a V. Koza se cíleně vypravili za labutěmi zpěvnými a potápkami rudokrkými, které zde hnízdí. Oba druhy viděli, celkem během tří dnů pozorovali 116 druhů ptáků.

Světlana Vránová informovala o akci kroužkování labutí pozvala přítomné k zapojení se do druhého ročníku. Akce proběhne ve dnech 2. - 5. 1. 2009. Zájemci se mohou hlásit na adrese sve.crow.crow@volny.cz.

Kateřina Svádová krátce představila chystaný projekt mapování hnízdního rozšíření ptáků Hradce Králové. Mapování bude probíhat v letech 2009-11, bude použita standardní v současné době obecně používaná metodika. V současné době realizační tým tvoří M. a V. Hromádkovi, J. Porkert, J. Zajíc a K. Svádová. Další spolupracovníci se hledají. Začátkem roku 2009 proběhne pracovní schůzka mapovatelů. Zájemci se mohou hlásit na k.svadova@seznam.cz nebo na telefonu 732 764 992.

Příspěvek **Jana Bartoníčka** „**Zhodnocení VVT Podkrkonošská nížina 2008**“ se sice trochu změnil v prezentaci o rybníku Temník a Třesický, ale byl velmi zajímavý. Na Temníku letos úspěšně vyhnízdil jeřáb popelavý a potěšitelně se navýšil stav hnízdících volavek. Na Třesickém rybníku hnízdilo 6 párů pochopů a sýkořice vousaté. Proběhly zde 3 odchyty v rákosinách, v rámci nichž bylo okroužkováno 740 ptáků (z toho 52 sýkořic). J. Bartoníček vyzval k pozornému prohlížení volavek – volavky na několika místech v ČR jsou kroužkovány barevnými odečítacími kroužky.

Ivan Tláskal se naopak držel tématu a v příspěvku „**Zhodnocení exkurze do Doliny Baryczy**“ promítl několik ilustračních fotografií z exkurze a vyprávěl, kde jsme byli, co jsme dělali a co jsme viděli.

V poslední přednášce „**Poslední populace ibisů skalních**“ vyprávěl **Lubomír Peške** o své spolupráci s rakouským institutem Kondara Lorenze a dalšími organizacemi na záchraně ibisů skalních. Ptákům jsou připevňovány satelitní vysílače a jejich pomocí jsou sledováni při migracích i na hnízdištích.

Schůze skončila ve 14.30.

Zapsala: Světlana Vránová, jednatelka VČP ČSO